

Nr 444.

Av herr Höglund i Göteborg, om ändrad lydelse av 46 § andra stycket i Kungl. Maj:ts förslag till förordning om erkända sjukkassor.

Paragraf 46 i Kungl. Maj:ts förslag till förordning om erkända sjukkassor förutsätter, att förening, vilken varit registrerad som sjukkassa enligt lagen den 4 juli 1910 och som sedan tiden för den nu föreslagna förordningens utfärdande enligt sina stadgar är uteslutande eller huvudsakligen avsedd för anställda vid visst eller vissa företag eller yrke (s. k. yrkeskassor), må antagas till erkänd sjukkassa oberoende därav, att föreningens verksamhetsområde ej är bestämt på sätt i 4 § säges, eller att för verksamhetsområdet redan finnes erkänd sjukkassa. Andra stycket i samma paragraf förutsätter även, att sådan yrkeskassa jämväl må kunna antagas till centralsjukkassa, detta dock endast under den förutsättningen att sådan kassa redan vid tiden för den föreslagna förordningens utfärdande meddelar sjukpenning under sjuktid som för centralsjukkassa är stadgat. Då nu existerande yrkeskassor, möjligen med något undantag, ej fyller denna förutsättning, torde detta senare medgivande bliva tämligen betydelselöst för dessa yrkeskassor, därest ej medgivandet kompletteras med några övergångsstadganden, som göra det möjligt för kassorna att anpassa sig efter de nya bestämmelserna.

Svenska maskinistbefälsförbundet har i skrivelse till departementschefen framfört vissa synpunkter, som jag anser värda komma under riksdagens prövning.

Förbundet skriver bl. a.

”Förbundet — som omfattar praktiskt taget allt sjöfarande maskinbefäl med behörighetsbrev av 1:a och 2:a klass och dessutom en del medlemmar, vilka övergått till anställningar i land — har yrkessjukassor inom de olika avdelningarna. Dessa kassor omfatta en stor del av förbundets medlemmar. Så har exempelvis Stockholmsavdelningen c:a 84 % av medlemsantalet anslutet till sin sjukkassa.

Sjukasserörelsen har gamla anor bland maskinbefälet. Den äldsta av dessa kassor bildades 1848 och är fortfarande i verksamhet. Sjukassorna äro sedan gammalt förenade med yrkesorganisationen, så att avgiften till den förra erlägges samtidigt med avgiften till den senare, varvid administrationen är gemensam. Denna anordning torde vara den enda möjliga för att få sjöfolk till att i någon större utsträckning ansluta sig till och bibehålla medlemskap

i de frivilliga sjukförsäkringarna, enär de eljest på grund av yrkets natur icke utan särskilda anordningar kunna betala sina avgifter inom den för vanliga sjukförsäkringar stadgade respittiden. Maskinbefälets sjukförsäkringar äro anpassade efter sjöfolkets säregna förhållanden, så att de ha en väsentligt längre respittid än sjukförsäkringar i allmänhet, och dessutom ligger det i yrkesorganisationens intresse att påminna medlemmarna om resterande avgifter, varvid påminnelsen givetvis även omfattar sjukförsäkringen.

Det är egendomligt att de sakkunniga icke berört sjöfolkets säregna förhållanden, då man ägnat en viss uppmärksamhet åt lappbefolkningen och till och med föreslagit särskilda bestämmelser för det fåtal personer, som äro anställda hos sjukförsäkringarna och icke äro mantalsskrivna inom resp. försäkringars verksamhetsområden.

Enligt övergångsbestämmelserna komma visserligen de nu befintliga yrkes-sjukförsäkringarna att få fortsätta sin verksamhet, men då de (såsom är förhållandet med de flesta och däribland maskinbefälets sjukförsäkringar) icke bereda sjukhjälp i den utsträckning, som föreslagits för centralsjukförsäkring, få de endast fortsätta verksamheten såsom lokalsjukförsäkringar.

Maskinbefälets sjukförsäkringar ha emellertid sina medlemmar så spridda, att varje försäkring kommer att få medlemmar inom alla centralsjukförsäkringsområden. Det skulle således bli en vidlyftig apparat att uppbära och redovisa medlemsavgifter till samtliga centralsjukförsäkringar i riket. Dessutom kan man ej vänta sig, att centralsjukförsäkringarnas styrelser komma att visa så stor förståelse för sjöfolkets säregna förhållanden, att de bevilja anstånd med avgifternas erläggande utöver föreslagna två månader. Man kan ej heller räkna med, att lokalsjukförsäkringen kommer att kunna förskotta medlemsavgifterna till centralförsäkringarna, enär det i så fall blir förluster på dem, som uteslutas för bristande betalning.

Det är uppenbart, att maskinbefälets sjukförsäkringar icke kunna inpassas i den föreslagna organisationen, varför man antingen måste upphöra med verksamheten eller fortsätta rörelsen utan statsbidrag. Det förstnämnda alternativet är föga tilltalande, då det gäller en mer än åttioårig självhjälpsverksamhet. Den sistnämnda möjligheten är även föga glädjande, då en stor del av medlemmarna äro i den ekonomiska ställningen, att statsbidraget är väl motiverat.

Genom en liten ändring av de för yrkessjukförsäkringarna föreslagna övergångsbestämmelserna är det lätt att ordna det så, att maskinbefälets sjukförsäkringar få fortsätta sin verksamhet och bibehålla statsbidraget. Om det lämnas möjlighet för de yrkessjukförsäkringar, som inom viss skälig övergångstid åtaga sig de förpliktelser med avseende å sjukpenning och sjukhjälpstid, som föreslås för centralsjukförsäkringarna, att antagas till centralsjukförsäkring, så torde det ej möta någon större svårighet att ordna saken på ett tillfredsställande sätt. Myndigheterna böra givetvis uppställa nödiga garantier för fondbildning, så att försäkringarna kunna uppfylla sina förpliktelser. Maskinbefälets sjukförsäkringar ha emellertid i förhållande till medlemsantalet ganska stora fonder, så att det torde ej möta några svårigheter i detta avseende."

Då jag finner de synpunkter Svenska maskinistförbundet i sin skrivelse framfört beaktansvärda och då det synes mig skäligt, att yrkeskassorna erhålla samma tid för att anpassa sig till de nya förhållanden, som i övergångsbestämmelserna äro stadgade för nuvarande sjukkassor i allmänhet, får jag hemställa,

att andra stycket av 46 § i förordningen om erkända sjukkassor måtte få följande lydelse:

Bereder förening, som i första punkten av nästföregående stycke avses, (senast från den 1 januari 1934) åt sina medlemmar sjukpenning under sjukhjälpstid som för centralsjuk-kassa är stadgad, må föreningen antagas till centralsjuk-kassa, dock att föreningen skall för sina medlemmar utöva verksamhet jämväl såsom lokalsjuk-kassa. I annat fall må föreningen antagas till lokal-sjuk-kassa och medlemmarna vara berättigade till inträde i den centralsjuk-kassa, inom vars verksamhetsområde de äro bosatta.

Stockholm den 12 mars 1930.

C. W. O. Höglund.
